

Augustin om Cicero og sin søgen efter sandheden

5 *Augustin (354-430) hører til oldkirkens betydeligste teologer. I hans selvbiografiske værk 'Bekendelser' (Confessiones) beretter han om den åndelige og intellektuelle udvikling, der førte ham til kristendommen. Værket indeholder således en række af Augustins teologiske overvejelser angående centrale aspekter af den kristne lære.*

10 Mens jeg endnu var en vankelmodig yngling, studerede jeg bøger om veltalenheden, i hvilken jeg ønskede at udmærke mig, i den forkastelige og indbildske hensigt at opnå den menneskelige forfængeligheds glæder, og jeg var efter den sædvanlige studieplan kommet til en bog af en vis Cicero, hvis sprog næsten alle beundrer uden i samme grad at værdsætte hans ånd. Men denne hans bog indeholder en opfordring til at dyrke filosofien og hedder *Hortensius*.¹ Men denne bog forvandlede min sindsstemning, vendte mine bønner, o Herre, til dig, og gav mine ønsker og længsler en ny retning. Pludselig blegnede ethvert forfængeligt håb for mig, jeg trængte efter visdommens udødelighed med en utrolig lidenskab, og jeg begyndte at stå op for at vende tilbage til dig. For det var ikke til at skærpe min tunges veltalenhed, hvad jeg ellers dengang i mit nittende år, to år efter min faders død, syntes at bruge min moders penge til, det var ikke dertil, at jeg brugte denne bog, og det var i den heller ikke talens form, men dens indhold, der greb mig.

20 Det brændte i mig, min Gud, hvor brændte det ikke i mig efter at flyve bort fra det jordiske til dig, og dog vidste jeg ikke, hvad det var, du gjorde med mig. For hos dig er visdommen. Men kærligheden til visdommen, som dette skrift tændte i mig, er det, som med et græsk ord kaldes *philosophia*, filosofi. Der er nogle, der misbruger filosofien, og som med dens store og forjættende og ærværdige navn farver og tilslører deres egne vildfarelser og leder andre på afveje; i 25 denne bog nævnes og kritiseres næsten alle sådanne både fra samtiden og tidligere tider, således at den understreger, hvad din ånd ved din gode og fromme tjener formanede: *Se til, at ingen fører jer bag lyset med filosofi og tomt bedrag efter menneskers overlevering, efter lærdommene om denne verden og dens elementer og ikke efter Kristus; thi i ham bor guddommens hele fylde legemligt*.² Dengang kendte jeg endnu ikke disse apostlens ord, men du, mit hjertes lys, du 30 ved, at det i denne tilskyndelse dog kun var dette ene, der glædede mig, at jeg ved disse ord vakttes ikke til denne eller hin anskuelse eller lære, men til at elske, søge, gribe, fastholde og favne visdommen i sig selv, hvad den end måtte være. Denne glød var det, der tændtes i mig, og det eneste, der lagde dæmper på min store begejstring, var det, at Kristi navn ikke var nævnt i dette skrift, thi dette min frelsers, din søns navn havde mit hjerte, efter din barmhjertighed, o 35 Herre, allerede mens jeg var spæd, fromt inddrunket med selve modermælken og bevaret et dybt indtryk af, og hvad der ikke indeholdt dette navn, kunne ikke rive mig helt med sig, hvor lærd og pynteligt og rigtigt det end ellers var.

40 *Confessiones* 3.4: H. Haar: *Kirkehistoriske læsestykker*, 2. udg., Kbh. (1921) s. 48f. J. Pedersen: *Augustin*, Kbh. (1965) s.36f.

¹ På nær enkelte fragmenter er dette værk gået tabt.

² Kol. 2,8f.